

En udsmykning i Solrød

Kerstin Bergendal
Tine Hecht-Pedersen

ISBN 87-89448-04-9

UGLEGÅRDSSSKOLEN
1990

UGLEGÅRDSSKOLEN
1990

UGLEGÅRDSSKOLEN
TINGSRYDYS ALLE 25
2680 SOLRØD STRAND

KERSTIN BERGENDAL

Uglegårdsskolen har ikke en skolegård i traditionel forstand, men en frodig bevokset have, hvor planter og kanaler samvirker med gentagne symboliserede arkitektoniske elementer (hvælv, pillergange, broer). Stedet har dyb kontemplativ karakter – en kondens af en samtale om arkitektur i vor historie.

I forbindelse med dette har jeg valgt at tilføje 11 forskellige refererende elementer, i bronze. Jeg placerer dem i de stenrummer, der modtager frit faldende regnvand fra tagene – for mig en naturlig plads til bronzeskulpturer.

Bronzen er uden overfladebehandling og vil dermed beskrive tid med sin kontinuerlige farveskiftning.

Kummerne måler 1 m², skulpturerne mellem 40 og 120 cm. i højden.

UGLEGÅRDSSKOLEN

Uglegårdsskolen i Solrød er et forsøg på at skabe et varmt og robust undervisningsmiljø. De værkstedsprægede interier berører lærere og elever meget få restriktioner og appellerer til aktivitet. I samspillet med skolens ydre omgivelser er der med årene opstået et rigt varieret miljø.

Skolen er en del af en større plan for et område med forskellige fritids- og idrætsanlæg. For dette område udskrev Solrød kommune i 1969 en arkitektkonkurrence, som blev vundet af arkitekterne MAA Halldor Gunnløgsson og Jørn Nielsen, København. Hovedideen i vinderprojektet er, at området opdeles i en række byggefelter begrænset af beplantede volde, der således muliggør, at forskellige arkitekter kan udforme deres bygningsværker stort set uafhængig af nabobygningen.

Halldor Gunnløgsson og Jørn Nielsen fik efter konkurrencens afslutning til opgave at tegne skolen, hvilket skete i et tæt og yderst udbytterigt samarbejde med kommunens byggeudvalg og fælleslærerrådets pædagogiske udvalg. Det var i gennem dette samarbejde, man fandt frem til at bygge skolen med værkstedspræg, simple konstruktioner i ru træ og med synlige installationer.

Skolen består i princippet af otte selvstændige bygninger, placeret i to parallelle rækker, en normalklassestreg og en fagklassestreg. Imellem de to strenge anlagdes en kanal og en beplantning, der skulle skabe et samspil mellem ude- og inderum og nedbryde institutionspræget. Bygningerne er indbyrdes forbundet med pergolater og små broer, enkelte udført af telefontræstolper og forskallingsbrædder. Alle bærende konstruktioner er malet svensk røde, en farve man iøvrigt kan finde på bondegårdenes ladebygninger i Solrød. Alt andet træværk står i trykimprægneringens farve, det vil sige grå/grøn.

Skolen er siden færdiggørelsen i midten af 1970'erne blevet berømt for sin udformning og indretning. Hvert år besøges og studeres den af lærere og arkitekter såvel fra Danmark som fra udlandet.

Uglegårdsskolen er som et særligt interessant arkitektonisk mesterværk tilkommet den ære at blive optaget på Museum of Modern Art i New York.

*Niels Wamberg
Arkitekt, MAA*

▼ ▼ ▼ ▼

TINE HECHT-PEDERSEN

Uglegårdsskolens bygning er i sig selv et kunstværk. Den er placeret på et voldanlæg som en afsluttet helhed. Denne helhed refererer på ingen måde til det gamle land – Solrøds tidligere bondekultur.

Jeg har således valgt at placere min skulptur uden for skolens vold. Jeg bruger to refererende elementer: En modeleret so og en silhouet af en bonde-
mand med hat. Jeg gentager den samme gris 48 gange.

Bondemandens silhouet er samtidig den sokkel som grisene sidder på. Forbindelsen til skolen er at silhouetten kun er afæselig i sin helhed fra skolens vold.

Soklen er i grå beton og måler: H: 0,15 m; B: 4 m; L: 5 m.

Grisen, rød/gul i fiberbeton måler: H: 0,30 m; B: 0,20 m; L: 0,40 m.

SKULPTUREN, STEDET OG NATUREN

I Uglegårdsskolen, der er tegnet af Halldor Gunnløgsson, er ethvert stift institutionspræg slettet til fordel for en plan, hvor arkitektur og natur er knyttet sammen med et netværk af forbindelseslinier. Selve arkitekturen er udformet på en sådan måde, at den kan danne en inspirerende ramme om skolens undervisnings- og fritidsliv. De to billedkunstnere, Kerstin Bergendal og Tine Hecht-Pedersen, der i 1990 har udsmykket skolens pladser og anlæg, har nøje studeret ikke alene dens arkitektur, men også den måde, den er indføjede i det visuelle rum, den er en del af. Hver på sin måde har de arbejdet sig frem til den opfattelse, at skolemiljøet mangler en række perspektiver. De har især været opmærksomme på, at skolens mange små haver og det store areal, der grænser op til de bygninger, hvor de små klasser har til huse, mangler en historisk dimension og individuelle markeringer.

Skolegårdsarealet er et netværk af små haver med forskellige træer og siddepladser. Regnvandet fra bygningerne falder ned i stenkummer, der er dækket af store kampesten. Disse felter har Kerstin Bergendal valgt at fortolke som »springvand«, hvor vandet er frosset til formationer af sten. I disse »springvand«, der findes overalt på skolens gangstier og små pladser, har Kerstin Bergendal rejst en række bronzeskulpturer, der er formet som meget forskellige tegn. De giver de mange ens »springvand« en individuel markering. De mange små pladser får derved et kendetegn og en egenartet karakter. De tegn, som Kerstin Bergendal anvender, er umiddelbart genkendelige, f.eks. et tempel eller et sværd og kan derfor opfattes også af de små elever. Man kan næsten sige, at disse skulpturtegn navngiver pladserne. Skolens elever begynder uden tvivl at sige f.eks. skal vi mødes ved »templet«? Og de får sikkert en forståelse for, at netop skulpturen har en særlig evne til at give et sted en individuel karakter og skabe et rum, der har en egenartet atmosfære. Men alle tegnene er også ladet med betydninger, der henviser til eller afdækker snart grundmenneskelige vilkår, snart centrale dele af den historie eller de myter, der er en umistelig del af vor kultur. Det bronzeformede vinkrus rammer således henlydninger til f.eks. den hellige gral og til Sokrates' giftbæger, dvs. til to fundamentale dimensioner i vor tilværelse. Gralen er Jesus' egen nachverkkalk og henviser derfor til kristendommens kærlighedsbudskab; Sokrates' giftbæger symboliserer menneskets ofte umulige valg mellem hensynet til sin egen samvittighed og til staten. Den skulptur, der er formet som et sværd, leder tanken hen på Kong Arthurs sværd og sagnet om denne konge, hvor netop den hellige gral spiller en central rolle. Den lille græske tempelgavl afdækker udsmykningens grundlæggende tema. Tempel betyder sted og en markering af et sted, der gennem arkitektur eller skulptur får en historisk dimension. De øvrige skulpturer har lignende symboliske betydninger. Trianglen vækker associationer til både ilden og til Pythagoras. Den lille bronzeæske minder om Pandoras æske, symbolet på verdens ondskab. Det takkede hjul er ladet med symboliske betydninger og optræder i forskellige kulturer. Det hentyder snart til livets

evige kredsløb, snart til forestillingen om jøget i psykoanalysen. Nøglen er også et centralt symbol i europæisk kulturhistorie, f.eks. Peters nøgle til Himmerigge, ligesom broen er et ofte brugt digterisk symbol på vigtige forbindelseslinier mellem to kulturer. Endelig er der slotsruinen med en facade, som vandet kan løbe igennem – måske henvisninger til forbindelseslinierne mellem to verdener eller til forestillingerne om allings forgængelighed.

Skolens forskellige pladser får således gennem Kerstin Bergendals udsmykning en individuel karakter, samtidig med at der – på en kunstnerisk overbevisende måde – bliver udsædendt et netværk af associationer og henvisninger, der peger på grundvilkårene og nogle af de centrale forestillinger i vor vesteuropæiske kulturrede.

Tine Hecht-Pedersen har valgt at placere sin udsmykning uden for skolens vold. Hun har set, at der mangler et element, der kan forbinde skolen og den omgivende natur, og samtidig afdekke de betydninger, som ligger gemt i det te anlæg. Landbruget og bondens dagligliv er ofte en abstrakt størrelse i et storbymiljø, men ikke desto mindre har dette anlæg engang været rammen om en bondekultur. Denne glemte dimension har hun – med stor intensitet og selvstændighed – visualiseret ved at modellere 48 grise, der er anbragt på en sokkel, der er formet som en silhuet af en bonde. Tine Hecht-Pedersens skulptur kan og skal aflæses på flere niveauer. Bondeemandens silhouet kan kun ses og fortolkes, når man står på skolens vold. Og kun fra dette sted kan man få en klar forestilling om, hvorledes den skaber visuelle og betydningsladede linier mellem arkitektur og natur, mellem skolens aktuelle verden og den kulturelle dimension; bondekulturen, der engang var den dominerende i Danmark. Men det er også kun på dette sted, at man kan forstå, hvorledes denne skulptur også kommer til at fungere som et »Land-Art« projekt, dvs. at Tine Hecht-Pedersen gennem et enkelt, men til gengæld markant indgreb, skaber et billede i et stykke landskab, der ikke selv er et billede, men en flad og næsten anonym græsplæne. Hun samler – i et centralt og intenst punkt – det, der er karakteristisk for både landskabet og den historie, det rummer. Når man står på selve græsplænen kan man ikke se den silhouet, der er udsmykningens overordnede strukturerende element. Derimod ser man den lange række af grise, der er modelleret med stor udtrykstil og humor. Der er ingen tvivl om, at netop dette træk appellerer til de små klasser i skolen. Også Tine Hecht-Pedersens skulpturer rummer flere oplevelses- og fortolkningsniveauer.

Gennem Kerstin Bergendals og Tine Hecht-Pedersens udsmykninger har Uglegårdsskolen, der så ubetinget er et arkitektonisk kunstværk, fået nye perspektiver og forbindelseslinier både af visuel og betydningsmæssig karakter. Et i sig selv kvalitativt sted er blevet beriget med en række nye kunstneriske kvaliteter.

Eise Marie Bukdahl

dir.phil, Rektor for Det kgl. danske Kunstakademi,
København

Kataloget er tilrettelagt af Kerstin Bergendal og Tine Hecht-Pedersen.
Foto: Per Bak Jensen, Kerstin Bergendal
Trykt hos Eks-Skolens Trykkeri ApS.
Omslag: Tine Hecht-Pedersen

Tak til:
Søren Højland og Lisbeth Neumann,
Blomstermåla Metallgjuteri,
Karl Hangaard, entreprenør,
Solrød kommune,
Ulgåtræsskolen ved personalet,
Det kongelige Danske Kunstakademi
Stefan Henrysson

Kerstin Bergendal
Lollandsvej 42
2000 Frederiksberg
Tlf. 38 88 03 31

Tine Hecht-Pedersen
Baldersgade 72
2200 København N
Tlf. 31 85 66 67